

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/61/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317213360
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4317213360.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanej: V., o zaplatenie 903, 24 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice č.k. 9Csp/238/2017-101 zo dňa 30.januára 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 942, 52 eura, úrok 162,75 eura, 5, 15% úrok z omeškania ročne zo sumy 903,24 eura od 25.08.2017 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 100%. Zároveň rozhodol, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1,2, § 53 ods. 1,5, § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu- Poštová banka, a.s., ako veriteľ uzavrel so žalovanou ako dlžníkom dňa 26.10.2010 Zmluvu o úvere č. 0054734210, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 1.500,- eur s úrokovou sadzbou 25,5% ročne, ktorú sumu sa žalovaná zaviazala zaplatiť v 70. mesačných splátkach po 42 eur s termínom konečnej splatnosti úveru dňa 15.08.2016. Dlh sa stal splatný k 25.08.2014, kedy právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. List o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ktorým žalobca vyzval žalovanú na jeho zaplatenie do 10 dní od doručenia výzvy, žalovaná neprevzala. Poštová banka, a. s. postúpila pohľadávku na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok uzavretou dňa 13.06.2017. Žalovaná ku dňu 31.07.2018 uhradila žalobcovi 596,76 eura.

Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že preskúmaná zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti, ktoré sú ako obligatórne uvedené v § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Súd nezistil, že by niektorá zo zmluvných podmienok bola neprijateľná, a preto zaviazal žalovanú na zaplatenie žalovanej istiny 903, 24 eura a poplatkov vyčíslených vo výške 39,28 eura. Splatný úrok a zmluvný úrok 25,5 % ročne súd priznal žalobcovi do zosplatenia úveru, t. j. do 25.08.2014 vo výške 162,75 eura. Uviedol, že výšku zmluvného úroku do zosplatenia vyčíslil žalobca vo výzve adresovanej žalovanej v liste zo dňa 25.08.2014, ktorým jej oznámil vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Žalobca sa domáhal i zaplatenia zmluvného úroku za dobu po zosplatení úveru, súd však v tejto časti žalobu zamietol. V tejto súvislosti poukázal na znenie článku 5 bodu 5.4.

obchodných podmienok, v zmysle ktorého článku zmluvný úrok patrí veriteľovi spolu so zákonným úrokom z omeškania aj v prípade, keď sa stane úver predčasne splatný. Zdôraznil, že v danom prípade nie je možné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, pretože v tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá sa riadi príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, zákona o ochrane spotrebiteľa a Smernicou Rady 93/13/EHS. Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru, že pokiaľ žalovaná neuhradila dlžnú sumu tak, ako sa zmluvne zaviazala, vzniká žalobcovi po zosplatnení úveru voči dlžníkovi už iba nárok na zaplatenie úroku z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V zmysle vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie rozhodol tak, že v časti o zaplatenie zmluvného úroku z istiny po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru súd žalobu zamietol. Prisúdená suma pozostávala z nezaplatennej istiny 903,24 eura, zmluvného úroku 162,75 eura vypočítaného do zosplatnenia úveru t. j. do 25.08.2014, poplatkov 39,28 eura a úroku z omeškania 5,15 % ročne od 25.08.2017 do zaplatenia podľa návrhu žalobcu. Súd žalovanú rovnako zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,15 % ročne z dlžnej sumy od 25.08.2017 do zaplatenia, kedy už nesporne v omeškaní bola. V tejto súvislosti poukázal na to, že žalovaná poslednú platbu na splátku úveru uskutočnila dňa 19.12.2013 a listom zo dňa 25.08.2014 vyzval žalobca žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie prijal záver, že žalovaná je v omeškaní od 25.08.2014, a preto ju súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania 5,15 % ročne z prisúdenej istiny do zaplatenia.

4. Proti tomuto rozsudku vo výroku o zamietnutí zvyšku žaloby podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a domáhal sa, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie, alternatívne žiadal, aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu. Zároveň si uplatnil proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Žalobca mal za to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď prijal záver, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Mal za to, že súd a akýkoľvek štátny orgán v SR má postupovať na základe a v medziach zákona, čo zaujatím takéhoto právneho názoru súdu a bez podpory právnym predpisom zjavne naplnené nebolo. Poukázal na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu. Uviedol, že úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Zastal názor, že na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv na zosplatnenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Poukázal na to, že je nepochybné, že úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného splatenia bolo úmyslom žalobcu a žalovanej musel byť tento zámer vzhľadom na formuláciu jasný. Dodal, že s obchodnými podmienkami sa žalovaná oboznámila a vyjadrila s nimi súhlas, čo potvrdila svojím podpisom na zmluve. Zastal názor, že k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovanej, a preto je žalovaná povinná naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Nestotožnil sa s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, a preto nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Uviedol, že dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Najvýraznejšie tieto odlišnosti demonštruje skutočnosť, že aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane, úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj v prípade bezodplatenej pôžičky. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Záverom dodal, že zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len "CSP") po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom

odvolania (§ 379, § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania, je potrebné podľa § 389 ods.1 písm. c) CSP zrušiť vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 903,24 eura ako nezaplatenej istiny úveru, ročného úroku vo výške 992,21 eura, poplatku vo výške 39,28 eura, zmluvného úroku vo výške 25,5% p.a. zo sumy 903,24 eura od 25.08.2017 do zaplatenia a úroku z omeškania. Žalobca uviedol, že jeho právny predchodca uzatvoril so žalovanou zmluvu o úvere č. 0054734210, na základe ktorej jej boli poskytnuté finančné prostriedky v sume 1.500,- eur, ktoré sa zaviazala splácať v dohodnutých mesačných splátkach. Žalovaná dohodnuté splátky pravidelne a včas neplatila, preto listom zo dňa 25.08.2014 rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru a vyzval žalovanú na predčasné splatenie úveru v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy. Žalovaná celkovo uhradila žalobcovi len 596,76 eura, preto žalobca podal žalobu na súd, ktorý následne rozhodol napadnutým rozsudkom.

7. Predmetom preskúmania napadnutého rozsudku v dôsledku odvolania žalobcu bol zamietajúci výrok v časti žalovaného úroku z úveru a úrokov z omeškania. Po prejednaní veci dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu proti zamietajúcejmu výroku je dôvodne podané. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie v tom, že žalobcovi patria po splatnosti úveru iba úroky z omeškania a nie aj úrok z úveru. Je nepochybné, že medzi zmluvnými stranami bola uzatvorená úverová zmluva v zmysle ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá má povahu tzv. absolútneho obchodu. Zároveň ide o spotrebiteľský právny vzťah v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. V danom prípade bola medzi stranami sporu uzatvorená písomná úverová zmluva, ktorej platnosť nebola spochybnená. Pre určenie zmluvných práv a povinností je potrebné vychádzať najmä z obsahu úverovej zmluvy, ktorá upravuje práva a povinnosti zmluvných strán vo vzťahu k splácaniu úveru, ale aj ostatných nárokov, napr. úrokov z úveru. Nepochybné však jednotlivé zmluvné podmienky podliehajú súdnej kontrole z hľadiska ochrany spotrebiteľa. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Zmluvný úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškanie dlžníka, ktoré navyše zakladá vznik nových sankčných záväzkov. Okrem iného odvolací súd poukazuje na znenie článku 5 bodu 5.1 obchodných podmienok k zmluve o úvere, v zmysle ktorého v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, žalobca (právny predchodca žalobcu) je oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania vo výške stanovenej v oznámení, a to od dátumu predčasnej splatnosti do úplného splatenia zmluvného záväzku žalovanou.

8. V tejto veci splatnosť úveru vyhlásil žalobca z dôvodu neplnenia povinnosti žalovanou ako dlžníkom riadne poskytnutý úver splácať. Ak by od momentu predčasnej splatnosti úveru už dlžník nebol povinný platiť úroky, potom by veriteľovi nebola priznaná odplata (odmena) a za poskytnutie finančných prostriedkov by už dlžník neplatil žiadnu sumu. Predčasná splatnosť úveru je sankciou za porušenie povinností dlžníka. Odvolací súd poukazuje na to, že úroky dohodnuté pri poskytnutí úveru predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej istiny. Občiansky zákonník a ani iný právny predpis neustanovuje, za akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Vzhľadom na uvedené nemožno vylúčiť, aby si zmluvné strany v rámci zmluvnej autonómie (pokiaľ ide o dobu, na ktorú sa úroky dojednávajú) dohodli úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi), teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškaní so splnením svojho záväzku, pretože istinu v zjednanej lehote splatnosti veriteľovi nevráti. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov vnímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný platiť ich od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na rozdiel od toho úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškania so splatením istiny a veriteľ ich môže požadovať, i keď neboli dojednané (§ 517 ods. 2 OZ). Prítom platí, že môžu existovať popri sebe (obdobne aj uznesenie NS ČR 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.08.2014).

10. Odvolací súd dodáva, že nepriznanie úrokov po realizácii oprávnenia veriteľa na zosplatnenie úveru z dôvodov porušovania povinnosti dlžníkom nie je odstránením nerovnováhy medzi spotrebiteľom a dodávateľom (poskytovateľom úveru), ale dostáva poskytovateľa úveru do horšieho postavenia, aké mal pred využitím oprávnenia na "zosplatnenie úveru". Naopak porušenie povinnosti dlžníka z úverovej zmluvy vedúce k realizácii oprávnenia veriteľa od zmluvy odstúpiť alebo úver zosplatniť ho dostáva do výhodnejšieho postavenia (nemusí ďalej veriteľovi plniť úroky), keď si vlastne dlžníci zlepšia "porušovaním povinnosti" svoje postavenie v úverovom vzťahu.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania a vec podľa § 391 ods. 2 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom sa bude opätovne zaoberať vecou samou v rozsahu zrušenia a opätovne rozhodne a toto svoje rozhodnutie riadne odôvodní, pričom právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP). V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov prvoinštančného konania, vrátane trov odvolacieho konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

12. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).